

Regīna Breta

DIEVAM
vienmēr
IR VAKANCES

*50 mācības,
kā atrast jēgpilnu
darbu*

No angļu valodas tulkojusi
Lilija Berzinska

1. MĀCĪBA

Kad nesaņem to, ko gribi, tu iegūsti kaut ko labāku – pieredzi

Vairums darba gaitu pārskatu jeb CV neatspoguļo visus dzīves līkločus vai sliktos vārdus, kuri mums tika veltīti šajos līkločos. Mēs izpušķojam savus dzīves aprakstus, pārdēvējam ieņemamos amatus un noklusējam to, ko nemaz nebūtu vēlējušies pieredzēt.

Mans CV mēdza mainīties ik pēc sešiem mēnešiem. Lielākoties tieši tik ilgi jaunībā es spēju noturēties vienā darbavietā. Sešus mēnešus. Es atrados tapšanas procesā. Diemžēl šis process vilkās ļoti lēni.

Dziesma “Ņem šo darbu un aizmet to prom” (*Take This Job and Shove It*) bija manas dzīves skaņas celiņš. Arī kantrimūzikas dziesma “Kaut kur ir pulksten pieci” (*It’s Five O’clock Somewhere*), kura stāsta par to, ka priekšnieks uzgrūdis pārāk daudz darbu un jūs labprāt viņu pasūtītu ratā, taču tā vietā jūs vienkārši dodaties mājās. Kādu dienu es neizturēju. Es izskrēju no restorāna un pametu viesmīles darbu. Es pat neapstājos, lai iztukšotu dzeramnaudas trauku.

Daži kāpj pa panākumu kāpnēm. Es staigāju zem tām. Gadiem ilgi man īpaši neveicās, un tā veiksmē, kas mani piemeklēja, nebūt nešķīta laba. Mana pirmā priekšniece

bija īsta kuce. Patiešām. Tā bija kaimiņu pūdeļu dāma, vārdā Mamzele. Mans pirmais algotais darbs bija izvest pastaigā kaimiņu suni. Mamzelei bija koši sarkana nagu laka un lente. Reiz pēc garas pastaigas, kad šis baltais kamols beidzot nokārtoja savas darīšanas, es pārvedu viņu mājās. Saimniece pacēla pūdeļa pūkaino astes galu.

“Tu... viņai... nenoslaucīji dibenu?” viņa noelsās.

Varu apzvērēt, ka Mamzele man veltīja ļaunu smaidu. Šajā darbā es nenoturējos ilgi. Biju domājusi, ka strādāju par suņa vadātāju, nevis slaucītāju.

Mans nākamais amats bija personīgā asistente kādā tikko atvērtā restorāntēatrī. Priekšnieks mani galīgi nodzina, likdams tīrīt ģērbtuves un tualetes. Es mācījos vidusskolā un pārnācu mājās pēc pusnakts. Vecāki man lika aiziet no tā darba. Tad es sāku strādāt par kasieri aptiekā, kur lielāko daļu laika pavadīju, slaukot putekļus no vitamīniem, cenšoties izskatīties aizņemta un pūloties, lai mani nepieķer čiepjām saldumus. Pēc tam sekoja viesmīles darbs Vaideneru ģimenes restorānā, kur apmeklētāji atstāja nožēlojamus dzeramnaudas grašus un kečupa peļķes.

Pēc tam strādāju vietējā slimnīcā, kur valkāju sārtu uzsvārci un matu tīkliņu. Apāvusi baltas kurpes, es stundām ilgi stāvēju, krāmēdama slimniekiem paredzētos žāvētu plūmju uzputeņa trauciņus uz paplātēm, kuras slīdēja pa garu konveijera lenti. Darbinieka identifikācijas kartē, kuru es nēsāju līdzī, mans amats bija sirsnīgi nodēvēts par “virtuves palīgu”. Savā CV šo amatu es nosaucu par “uztura asistentu”. Es aizvien vēl gļabāju šo matu tīkliņu un identifikācijas karti, ielīmētus bloknatā,

kā atgādinājumu par laiku, kad no sešiem rītā līdz trijiem pēcpusdienā strādāju ēdnīcā, savākdama slimnieku apvemtās un asinīm nošķiestās paplātes un šķīvjus. Neesmu pārliccināta, vai mēs toreiz vispār valkājām aizsargcimdus.

Tad kādu laiku strādāju par sekretāri. Tas bija p.d.ē. – pirms datoru ēras. Tolaik bija liela veiksmē, ja darbiniekam piešķīra elektrisko rakstāmmašīnu ar korekcijas lenti. Manas rokas bija nosmērētas, cīnoties ar koppapīru. Es biju īsta korekcijas šķidrums zīšanas speciāliste. Brīnos, kā priekšnieks mani neatrada bezsamaņā guļam uz rakstāmmašīnas taustiņiem, saelpojušos šī šķidruma izgarojumus. Es ienīdu šo darbu. Reiz man pagāja vesels rīts, lai nodrukātu trīs lappuses garu vēstuli, kuru priekšnieks atdeva atpakaļ, ar sarkanu tinti apvilcis drukas kļūdas, kuras varēja vienkārši aizkrāsot. Man nācās visu drukāt no jauna.

Es nomainīju daudzas darbavietas, līdz sapratu, ka vēlos ko vairāk par darbu. Darbs ir vieta, kur strādā, lai varētu nomaksāt rēķinus. Darbs ir vieta, kur tevi stostē, ja esi piecas minūtes nokavējis, – pat ja biji apstājies, lai izstāstītu ceļu autovadītājam, kurš apmaldījies. Darbs ir vieta, kur ņem slimības lapas, lai būtu laiks atrast citu darbu. Tas var būt stabils un drošs, taču nāvīgi garlaicīgs. Tu izdari, ko no tevis gaida, un ej mājās. Tu ņem slimības lapu, tikko spēj to atļauties, jo darbavietā tevi padara slimu.

Darbs ir, lai nopelnītu iztiku. Karjera ir, lai dzīvotu. Darbs ir kā algas čeks. Karjera ir lielāks ieskaitījums kontā. Karjerai nepieciešama izglītība, mācības un spēja

uzņemties risku. Tāpēc es izvēlējos karjeru. Sešas reizes mainīju augstskolas specializāciju, sākot ar bioloģiju un botāniku, vides aizsardzību un angļu valodu un beidzot ar sabiedriskajām attiecībām un žurnālistiku. Kentas Valsts universitāte par mani apžēlojās un piedeva izgāšanos ķīmijas eksāmenā un nesekmīgas atzīmes zooloģijā un bērnu psiholoģijā. Man bija vajadzīgi divpadsmit gadi, lai pabeigtu četrus gadus ilgo mācību programmu un iegūtu augstskolas diplomu, jo biju pārtraukusi mācības, lai strādātu un audzinātu bērnu. Es sāku studijas 1974. gadā, bet pabeidzu augstskolu tikai 1986. gadā, trīsdesmit gadu vecumā. Tad bija pienācis laiks iegūt grādu žurnālistikā un atrast savas dzīves misiju.

Es mēdzu domāt, ka sava sūtība dzīvē ir tikai tādiem cilvēkiem kā Māte Terēze un Gandijs. Taču šī sūtība ir mums visiem. Kā to atrast? Jāieklaušās dzīvē.

Visi šie strupceļā nonākušie darbi? Tādu nemaz nav. Dieva ekonomikā nekas nenotiek nelietderīgi. Visi punkti ar laiku savienojas. Bērnībā man patika krāsojamās grāmatas ar attēliem, kur vajadzēja savienot punktus. Pie katra punkta bija skaitlis, kas atviegloja attēla apvilksanu. Īstajā dzīvē punkti nav numurēti.

Mans likumotais ceļš ļoti ilgi izskatījās pēc maldīšanās, līdz kādu dienu visi punkti savienojās. Kāda mana draudzene teica, ka Dievs raksta taisni ar līkloču līnijām. Man patik kāda Raskala Fleta dziesma, kurā teikts: "Lai Dievs svētī maldu ceļu, kurš mani aizveda taisni pie tevis." Dievs svētīja manu maldu ceļu. Es nekad nebiju apmaldījusies. Dievs vienmēr zināja, kur es atrodos.

Visi darbi, kurus mēdzu saukt par bezjēdzīgiem un tukšiem, bija neizmērojami bagātinājuši mani. Es tobrīd to vienkārši nespēju saskatīt. Pieticīgs 200 dolāru čeks, kuru saņēmu reizi nedēļā, neļāva man pamanīt pieredzi, kuru ieguvu.

Tādi darbi, kurus dažs labs nosauktu par vergošanu, manai dzīvei piešķīra jēgu. Strādājot par viesmīli, es iemācījos just līdzietību pret aklo vīru, kurš katru trešdienu nāca pie mums ēst aknas ar sīpoliem un ar savu balto spieķi izgrūstīja cilvēkus, skaļi izkliegdam savu pasūtījumu.

Darbs apbedīšanas birojā man iemācīja mierināt sērotājus, lai pēc daudziem gadiem, strādājot par žurnālisti, es varētu just līdzī, intervējot tēvu, kura dēlu nošāva, kad viņš ar divriteni brauca mājās. Darbs reanimācijā un atrašanās blakus dzīvības un nāves robežai par darba paveikšanas termiņiem iemācīja vairāk, nekā spētu jebkurš ziņu dienesta redaktors.

Katrā sekretāres darbā es iemācījos drukāt arvien labāk un ātrāk. Konsultējot cilvēkus, kuri bija atkarīgi no alkohola, iemācījos pamanīt, kad cilvēks man melo – piemēram, bija kāds klients, kurš izcieta cietumsodu, bet nedomāja, ka reibumā pastrādātai slepkavībai būtu kāds sakars ar alkoholismu.

Strādādama par ierēdni Satiksmes tiesā, kur rakstīju soda kvīšu informāciju tiesas dokumentos, es uzzināju, kur meklēt tiesu arhīvus, un izmantoju šīs zināšanas, izmeklējot gadījumu, kad kāds vīrietis, kurš bija saņēmis 32 soda kvītis par braukšanu reibumā, atkal un atkal

atguva savas autovadītāja tiesības, līdz ar savu auto nogalināja divus augstskolas studentus.

Darbs tiesas sekretāres amatā, kur pārrakstīju garas ar jurisprudenci saistītas vēstules, palīdzēja man izprast tiesu sistēmu, tāpēc, kad rakstīju par nevainīgu cilvēku, kurš bija notiesāts uz nāvi, mans darbs veicināja izmaiņas Ohio likumdošanā, lai prokurori vairs nevarētu slēpt pierādījumus. Pēc cietumā pavadītiem divdesmit gadiem šis vīrietis beidzot ir brīvs.

Paruna vēsta, ka “dzīve ir tas, kas notiek, kamēr tu plāno citas lietas”. Tāds ir arī tavs darba gaitu apraksts. Tas sāk dzīvot pats savu dzīvi, ja vien tu to ļauj. Ir cilvēki, kuri plāno katru soli savā ceļā, taču īstenībā dzīve sniedz kaut ko daudz labāku. Strupceļš patiesībā ir apkārtceļš, lai nonāktu uz jauna ceļa, pa kuru nebiji plānojis iet. Katra pieredze bagātina tavu dzīvi gan tagad, gan vēlāk. Man nenojaušot, katrs darbs, kuru pacietu, gatavoja mani darbam, ko tagad daru ar prieku.

Kad dzīve dzen saknes, ne vienmēr var pamanīt izaugsmi. Ja esi viens no tiem, kas dzīvē jūtas apmaldījies, – nebīsties. Apmaldoties tu vari nonākt tieši tur, kur dzīve tik un tā bija iecerējusi tevi nolikt.